

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-2239/23-T
Sp. zn. ČŠIT-S-429/23-T

Název	Základní škola Mokré Lazce, okres Opava, příspěvková organizace
Sídlo	Hájová 98, 747 62 Mokré Lazce
E-mail	info@zsmokrelazce.info
IČO	47 813 164
Identifikátor	600 142 655
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jaromíra Bubová
Zřizovatel	obec Mokré Lazce
Místo inspekční činnosti	Hájová 98, Mokré Lazce
Inspekční činnost na místě	7. 11. 2023 – 9. 11. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Mokré Lazce okres Opava, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. K termínu inspekční činnosti evidovala v základním vzdělávání ve čtyřech třídách (1. až 5. ročník) celkem 60 žáků, z toho tři žáci měli diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby a čtyři žáci se vzdělávají podle § 38 v zahraničí. Jedna třída je tvořena dvěma ročníky (spojený 2. a 3. ročník). Dvě oddělení školní družiny zajišťovala zájmové vzdělávání pro 47 žáků. Informace o dění ve škole jsou zveřejňovány na webových stránkách www.zsmokrelazce.info.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy působí ve funkci od 1. srpna 2014. Při řízení organizace uplatňuje demokratický způsob založený na každodenním osobním kontaktu se žáky i pedagogickými pracovníky, využívá své zkušenosti a dovednosti, které si rozšiřuje dalším vzděláváním a praxí. Důraz klade na vytváření příznivého klimatu pro všechny účastníky. Vzdělávací nabídka a plánování dalšího rozvoje školy s ohledem na velikost školy i možnosti žáků zpracovala v reálně sestavené koncepci, kterou pravidelně vyhodnocuje a doplňuje. Primární myšlenkou je udržení nastaveného směru školy rodinného typu založené na vzájemné spolupráci všech aktérů vzdělávání, zřizovatele i široké veřejnosti podporující všestranný rozvoj osobnosti žáků s ohledem na jejich individuální potřeby. Škola se soustředí na podporu aktivního přístupu žáků ke vzdělávání, rozvoj prosociálního chování, funkčních gramotností a zdravého životního stylu v souladu s aktivitami podporujícími ochranu životního prostředí. V oblasti vzdělávání je zdůrazněna orientace na inovativní pedagogické postupy, daří se posilovat činnostní učení a kooperativní výuku.

Složení pedagogického sboru, který byl od minulé inspekční činnosti v roce 2016 rozšířen o jednu pozici učitelky, je v současné době stabilní, což se pozitivně odráží ve výuce i souvisejících činnostech a vytváří optimální předpoklady pro naplňování realizovaných školních vzdělávacích programů. Podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami pomáhá na snížený úvazek. zajišťovat sociální pedagog Při plánování profesního rozvoje pedagogických pracovníků jsou zohledňovány potřeby školy, organizační možnosti a v dostatečné míře také individuální zájmy vyučujících. Mezi stanovené priority patří práce s informačními technologiemi a zvyšování digitálních kompetencí, podpora čtenářské gramotnosti, inspirace pro výuku jednotlivých předmětů.

Hospitační činnost je realizována ředitelkou školy pravidelně včetně následného rozboru a doporučení. Pedagogové si poskytují zpětnou vazbu vzájemnými hospitacemi, efektivně spolupracují na zkvalitňování výuky, předávají si získané poznatky a využívají je v každodenní praxi, což bylo zřetelné i při hospitační činnosti. Předávají si informace o vzdělávání žáků, průběžně vyhodnocují jejich pokrok i dosažené výsledky a společně hledají příčiny neúspěchu. Nastavený způsob komunikace mezi zaměstnanci v malém kolektivu je efektivní a přispívá k rychlému řešení všech podstatných záležitostí a bezodkladnému přijímání účinných opatření. Významnější podněty týkající se vzdělávání nebo chodu organizace jsou projednávány pedagogickou radou.

Pozornost škola věnuje zlepšování a obnově materiálních podmínek. Prostory školy jsou esteticky upravené a pečlivě udržované. Ve třídách je funkční a podnětná výzdoba motivující žáky k práci i řada moderních didaktických pomůcek. Součástí vkusné výzdoby školy jsou práce žáků. Ke zpestření vzdělávací nabídky přispívá vícezdrojové financování, spolupráce se zřizovatelem i zapojení do projektů, které byly zdrojem inspirativních námětů, finančních

dotací a další specifické podpory. V areálu byla vybudována víceúčelová polytechnická učebna a hřiště s herními prvky nejen pro výuku dílen či podporu pohybových schopností žáků, ale sloužící také pro společné setkávání se s rodinnými příslušníky, vystoupení a řadu dalších aktivit. V oblasti výuky informatiky škola dovybavila počítačovou učebnu novými počítači, ke zpestření výuky pořídila nové iPady s výukovými programy. Ne každá třída má k podpoře a zefektivnění výuky k dispozici interaktivní tabuli, zvláště ve třídách se spojenými ročníky by bylo její pořízení žádoucí.

Ředitelka školy účelně hospodaří s finančními prostředky, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje školy a jejich priorit zaměřených na vybudování zázemí pro žáky, modernizaci prostor a zkvalitnění výchovy a vzdělávání.

Školní družina má k dispozici kromě hezky vybavené samostatné učebny také prostory jedné třídy. K relaxaci a zájmovým aktivitám využívá také další prostory školy, tělocvičnu či zrekonstruovanou zahradu s herními prvky, hřištěm a venkovní učebnou. Pro nerušené organizování své stěžejní zájmové činnosti má družina stanovený časový rozvrh, ve kterém by žáci neměli odcházet domů. Družina aktivně využívá školní, a i další místa obce včetně bezprostřední blízkosti přírodního prostředí k odpočinkovým tematicky zaměřeným aktivitám ve spolupráci se školou. Provoz zájmového vzdělávání je nově zajištěn i v ranních hodinách před vyučováním.

V knize úrazů jsou evidovány všechny úrazy a drobná poranění žáků, ke kterým došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Žáci jsou seznamováni se školním řádem a způsobem přiměřeným jejich věku seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách. Úrazovost žáků je minimální.

Školní stravování je zajišťováno smluvně v přílehlé budově školní jídelny mateřské školy. Pro vytváření zdravých stravovacích návyků je škola zapojena do programů zdravé výživy a poskytuje prostřednictvím projektů mléko, ovoce i zeleninu.

V rámci podpory zdravého životního stylu škola nabízí kurzy plavání, lyžování, adaptační kurzy v přírodě a dopravní výchovu.

Vstupy do budovy školy byly v době inspekční činnosti zabezpečeny proti vniknutí a pohybu cizích osob. Žáci jsou pravidelně seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem hospitovaných hodin byla příjemná atmosféra a demokratické prostředí. Pečlivě promyšlená výuka v jednotlivých vzdělávacích oblastech zřetelně směřovala k dosažení stanovených cílů. Při organizaci činností v hodinách byla efektivně kombinována frontální výuka, samostatná práce a spolupráce ve skupinách nebo dvojicích. Připravené úkoly byly vyváženým způsobem rozděleny na procvičování, prohlubování znalostí a probírání nového učiva. Při jejich plnění žáci zodpovědně přistupovali k samostatné práci i činnostem vyžadujícím spolupráci. Komunikovali mezi sebou na úrovni odpovídající dosaženému věku. Pestrý výběr výukových metod podporoval přirozený zájem žáků o nové učivo a prohlubování osvojených znalostí. Motivační prvky, didaktické hry, střídání různorodých činností i včasné zařazování relaxačních chviliek udržovaly jejich pozornost a trvalou aktivitu. Požadavky kladené na žáky byly přiměřené a srozumitelné, navazovaly na jejich znalosti z předcházejících hodin i osobní zkušenosti a poukazovaly na souvislosti učiva s praktickým životem. Potřebnou názornost dostatečně zabezpečovalo vhodné využití didaktických pomůcek. I když se jedná o žáky mladšího školního věku, bylo by vhodné

do výuky u nejstarších z nich zařadit i práci s různými informačními zdroji. Žáci prvního ročníku se postupně adaptují na prostředí třídy a školy, nastavená pravidla chování se jim však daří dodržovat v menší míře. Učitelky vhodně zvolenými úkoly pomáhaly žákům rozvíjet základy jejich logického myšlení, kreativitu, poskytovaly všem příležitost se aktivně zapojit do výuky, vyslovit vlastní názor nebo dotaz. Dílčí pokroky žáků podporovaly průběžným motivačním hodnocením. Pokud měl v průběhu výuky žák obtíže, učitelky mu věnovaly potřebnou péči a poskytly odpovídající pomoc. Pro větší podporu individuálních potřeb a zájmu žáků při společném vzdělávání je žádoucí zařazování diferencovaných úloh tak, aby si každý mohl zvolit náročnost zadání dle svých vzdělávacích možností. V závěru vyučovacích jednotek obvykle nebyl dostatek času, shrnutí hodiny bylo provedeno především učitelem. Účinnost poskytované zpětné vazby by zvýšila výraznější orientace na vyhodnocení stanovených cílů směrem k posunu každého žáka.

Výuka matematiky postavená na pestrých inovativní metodách a využití digitální techniky podněcovala zájem a aktivitu žáků. Poskytovala jim příležitost zábavnou formou si zopakovat probrané učivo, upevnit si již získané vědomosti a použít je při řešení standardních i netradičních úloh. Žáci prokazovali dobrou orientaci v předkládaných problémech i schopnost hledat různá řešení k dosažení správného výsledku a propojení s reálnou situací. Při výuce ve spojených ročnících byli žáci vedeni k samostatnosti v rozhodování i spolupráci a vzájemné podpoře ještě výrazněji.

Ve výuce českého jazyka dostávali žáci příležitost zopakovat si již zvládnuté učivo, upevnit si získané vědomosti a použít je při vypracování zadaných cvičení z učebnic nebo pracovních listů. Dobře volená kombinace tradičních i moderních výukových metod umožňovala procvičování mluvnických znalostí a rozvoj čtenářských dovedností.

V hodinách anglického jazyka byla věnována trvalá pozornost správné výslovnosti, upevňování již probraného učiva a vytváření prostoru k jednoduché komunikaci. Žáci byli vedeni k procvičování jazyka poslechem i plněním písemných úkolů a prokazovali velmi dobrou úroveň znalostí. Vhodné zařazování didaktických her přispívalo k udržení pozornosti a aktivnímu zájmu žáků o činnosti v hodině.

Při vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět bylo využíváno vědomostí žáků z běžného života a na ně navazovaly nové informace k prohloubení jejich znalostí. V jejím průběhu byly střídány formy i metody práce, které podpořily udržení pozornosti a soustředění žáků po většinu vyučovací hodiny. Účelně byly využity výukové materiály, názorné pomůcky i didaktická technika.

V průběhu výuky výchov (hudební a výtvarné) bylo patrné optimální rozložení hodin na motivační část s vyvozením cíle, hlavní činnosti vysoce podporující kreativitu a závěrečné zhodnocení dosažených výstupů. Prostor byl věnován i opakování učiva, podpoře spolupráce, rozvoji postojů. Nabyté teoretické poznatky uměli žáci aplikovat v praxi.

V průběhu hospitací ve školní družině se střídaly činnosti odpočinkové a na ně vhodně navazující řízené činnosti vedené formou společné práce či spolupráce účastníků v menších skupinách. Při řízené pracovní činnosti v době odpoledního provozu vychovatelky cíleně vedly žáky k samostatnosti. Svým přístupem respektujícím individuální potřeby žáků přispívaly k vytvoření klidného a příjemného prostředí. Vzdělávací nabídka školní družiny bývá obvykle zpestřována řadou zajímavých akcí, které škola organizuje ve spolupráci s dalšími partnery. Pravidelně bývá do odpoledního programu zařazen pohyb ve venkovním prostředí. Skladba zájmových aktivit umožňuje žákům navštěvujícím školní družinu plnohodnotně naplňovat volný čas, rozvíjet nové praktické dovednosti, zkušenosti, znalosti i postoje.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyučující průběžně sledují a vyhodnocují dosažené výsledky i celkovou připravenost žáků k navazujícímu vzdělávání. Méně početné kolektivy ve třídách jim umožňují udržovat si trvalý přehled o aktuální úrovni jejich znalostí a dovedností. Potřebným žákům je poskytováno doučování. Užívané hodnoticí nástroje odpovídají věku žáků, zahrnují různé ústní nebo písemné formy ověřování znalostí. Pozitivně je oceňováno také projevení snahy a zájmu žáků o zapojení se do činností ve výuce. Porovnání výsledků vzdělávání s širším celkem umožňuje výběrové zjišťování výsledků vzdělávání a každoroční ověřování znalostí komerčními společnostmi ve třetím a pátém ročníku. Řešitelská úspěšnost v minulém školním roce 2022/2023 byla srovnatelná s republikovým průměrem ve všech testovaných oblastech. Pravidelně se škola zapojuje do řady volně přístupných soutěží. Organizuje školní kola a úspěšné řešitele vysílá do kol okrskových či okresních.

Získané údaje ze všech typů hodnocení slouží jako podklady pro následnou analýzu a případnou úpravu používaných postupů s cílem podpořit optimální rozvoj žáků při respektování jejich individuálních schopností. Přímým pozorováním úrovně dosažených znalostí ve výuce i z průběžných náhledů do sešitů bylo patrné, že žáci zvládají požadované výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech v rozsahu odpovídajícím jejich předpokladům. V závěru minulého školního roku (2022/2023) prospěla výrazná většina žáků s vyznamenáním, neprospívající se nevyskytli. O aktuálních výsledcích vzdělávání škola pravidelně informuje zákonné zástupce žáků prostřednictvím žakovských knížek, emailů, při osobních konzultacích, na třídních či plenárních schůzích a jiných neformálních akcích. Pro úspěšný přechod žáků v navazujícím vzdělávání škola spolupracuje s vyučujícími ze základní školy, do které odchází většina žáků. Z poskytnuté zpětné vazby vyplývá, že žáci jsou obvykle na přechod do vyššího stupně vzdělávání řádně připraveni a sociálně i prospěchově se velmi dobře adaptují na nové prostředí.

Školní poradenské pracoviště pracuje ve složení výchovný poradce a školní metodik prevence. Vzhledem k velikosti školy nejsou další pozice potřebné. V oblasti prevence rizikového chování je systém účinně nastaven, opírá se především o vzájemnou důvěru vycházející z trvalého osobního kontaktu pedagogů s žáky a o spolupráci se zákonnými zástupci i odborníky. Cíle preventivního programu byly vhodně zapracovány do konkrétních témat ve výuce a jsou naplňovány v průběhu vzdělávacího procesu, nechybí pravidla vzájemného chování ve třídách a po víkendu pravidelný komunitní kruh. Pedagogové trvale podporují správné vzory chování a upevňují příznivé klima v třídních kolektivech.

Činnost školní družiny je často tematicky provázána se vzděláváním v základní škole, rozšiřuje vědomosti a zdokonaluje praktické dovednosti žáků, což příznivě ovlivňuje i jejich úroveň v předmětech podobného charakteru. Pestrá skladba různých volnočasových aktivit umožňuje komplexní působení na žáky a současně jim poskytuje příležitost k seberealizaci při rozvíjení jejich individuálního zaměření.

K naplnění volného času nabízí škola ve spolupráci se školní družinou žákům možnost zapojení se do zájmových útvarů, kde žáci mohou uplatnit svůj zájem a nadání, ať už v kroužcích zaměřených na sportovní aktivity, hudební nadání nebo podporu logiky. Mezi významné partnery patří také základní umělecká škola a mateřská škola. Pro plynulý přechod dětí do základní školy organizují vzájemné návštěvy, přípravné odpoledne a konzultační schůzku pro rodiče. Společně se zřizovatelem a místními spolky organizují řadu akcí pro žáky, děti či komunitní setkávání i se zákonnými zástupci a dalšími občany obce. Vystoupení nebo účast žáků na tradičních akcích v obci jsou součástí společenského života a posilují jejich sounáležitost s místem, kde žijí. Výraznou podporu poskytuje škole zřizovatel.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti v roce 2016 došlo k rozšíření počtu tříd na čtyři v důsledku mírného nárůstu počtu žáků, mírně se zvýšil i počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Provoz školní družiny byl rozšířen i na období před vyučováním.
- Ředitelka školy zohlednila doporučení z minulé inspekční činnosti ve všech oblastech, jen vedení žáků k sebehodnocení se vyskytovalo v menší míře. Došlo k stabilizaci pedagogického sboru a navýšení počtu pedagogických pracovníků o jednu pozici. Ve výuce jsou využívány pestré formy práce. V koncepčních záměrech jsou zohledněny cíle při vzdělávání ve školní družině i spolupráce s vnějšími partnery.

Silné stránky

- Systematická spolupráce s partnery zvyšuje účinnost poskytovaného vzdělávání. (1.5)
- Aktivním zapojením do projektů a grantů a účelnou kooperací se zřizovatelem se vedení školy daří úspěšně zajišťovat příznivé materiální podmínky, které umožňují plnohodnotné vzdělávání. (2.4)
- Aktivní zapojení žáků do činnosti školy při realizaci komunitních aktivit význačně přispívá k rozvoji jejich osobnostních a prosociálních kompetencí. (3.4)
- Efektivní volba vzdělávacích strategií ve výuce umožňuje vysokou míru aktivního zapojení žáků do výuky a podporuje jejich spolupráci. (4.1)
- Pedagogové projevují přesvědčení o možnostech žáků dosáhnout vzdělávacích výsledků odpovídajících jejich schopnostem. Podporují je při získávání dobrých výsledků, pomáhají jim vytvářet pozitivní vztahy, učít se vzájemně spolupracovat a respektovat druhé. (4.4)
- Žákům, kteří nedosahují očekávaných výsledků vzdělávání, poskytuje škola efektivní podporu za účelem jejich dosažení. (5.2)
- S výsledky hodnocení žáků škola cíleně pracuje, vyhodnocuje a přijímá opatření, která snižují neúspěšnost žáků při vzdělávání. (5.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Diferenciace zadávaných úloh není systematicky nastavená vzhledem k žákům nadaným, případně majícím o oblast větší zájem. V závěru vyučovacích hodin nebyl věnován dostatek času shrnutí učiva, žáci nebyli vždy vedeni k vyhodnocení cílů. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zintenzivnit diferenciaci zadávaných úloh s ohledem na nadané žáky a práci s cíli vzdělávání v závěru vyučovacích hodin. Tímto směrem zaměřit i další vzdělávání pedagogických pracovníků a výměnu poznatků a zkušeností.

- Pro podporu práce s informacemi a analýzy získaných dat zaměřit činnosti u nejstarších žáků školy na práci s různými informačními zdroji.
- Ve třídě se spojenými ročníky se pokusit nalézt možnosti pořízení interaktivní tabule, která poskytuje další možnosti zefektivnění výuky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 10 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný pro školní rok 2023/2024
2. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání platný pro školní rok 2023/2024
3. Matrika základní školy vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
4. Hospitační záznamy vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
5. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
6. Výroční zpráva o činnosti školy 2022/2023
7. Rozvrh vyučovacích hodin platný v době inspekční činnosti
8. Třídní knihy školy a přehledy výchovně vzdělávací činnosti školní družiny vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
9. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2023/2024
11. Souhrnná dokumentace k oblasti výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků, školní rok 2023/2024, dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vzorek)
12. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků pro školní rok 2023/2024 (vybraný vzorek)
13. Smlouva o zajištění školního stravování ze dne 1. 9. 2016 vč. Dodatků

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jana Svačinová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Lenka Wollná, školní inspektorka

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

23. 11. 2023